

Mededelingen inzake het Boswezen, de Houtvoorziening en de Jacht

BERICHT OVER PRIJZEN VAN INLANDS HOUT SEIZOEN 1954/1955 No. 1
Verzameld door het Staatsbosbeheer. Afgesloten op 12 November 1954.

Verklaring der gebruikte afkortingen:

I = bij inschrijving verkocht, OH = onderhands verkocht, P = publiek verkocht,
A = eerste kwaliteit, B = normale kwaliteit, C = slechte kwaliteit, L = liggend
(geveld) uitgesnoeid en uitgesleept tot bosrand, K = idem en op stapels gelegd,
St = op stam, G = gunstige ligging, O = ongunstige ligging.

Streek	wijze van verkoop	doorsnede op het midden met schors in cm	kwaliteit	aantal m ³	bewerkingsgraad	ligging	prijs per m ³ met schors in fl.	maand van verkoop	opmerkingen
GROVEDEN									
N. Veluwe	O.H.	5	B	19	L	G	29.—	X	niet uitge-snoeid
Z. Veluwe	O.H.	8—12	B-C	226	St.	O	36.—	VIII	
O. Brabant	I	14—16	A	322	St.	G	40.—	IX	
N. Veluwe	O.H.	17—19	A	350	St.	?	53.—	X	
"	O.H.	22	B	55	St.	G	57.—	IX	
O. Brabant	I	38	A	507	St.	G	41.50	X	
"	I	45	A	174	St.	G	41.—	IX	
DOUGLAS									
O. Utrecht	O.H.	18	A	100	St.	G	70.—	X	
N. Veluwe	O.H.	40—60	A	25	L	G	95.—	IX	gemengd met lariks en sitka
"	O.H.	40—60	A	90	L	G	85.—	IX	
POPULIER									
Salland	O.H.	40	B	25	St.	O	45.—	IX	

Boekbesprekingen

Forests Products and Industries in the United States. W. W. Varossieau Ph. D. 1954. 796 blz, Prijs ingebonden f 45. Uitgave J. M. Meulenhoff & Co. N.V. te Amsterdam.

[8]

In een gedegen standaardwerk in de Engelse taal heeft de houttechnoloog Dr Varossieau zijn studiereis in 1949 naar de Verenigde Staten vastgelegd. Deze reis stond onder bescherming van het Marshall-plan (Technical Assistance Branch of the European

Recovery Program). Het boekwerk is namens de Contactgroep Opvoering Productiviteit uitgegeven.

Deel 1 wordt gevormd door een inleiding, welke de doelstelling en de aard van deze studiereis uiteenzet. Het doel, de verhoging van de productiviteit, spreekt duidelijk uit de opzet van dit boek. Hiertoe bestudeerde de schrijver de vele facetten van de hout-handel en houtverwerkende industrieën, terwijl daarnaast research-instituten werden bezocht. In talloze besprekingen met vele leidende personen uit het bedrijfsleven en onderzoekwezen werden de achtergronden, de huidige verhoudingen, de fabricatiewijzen, de research en zijn ontwikkelingsgang aan een onderzoek onderworpen. Daarnaast heeft de schrijver een groot aantal publicaties verwerkt. Uit deze veelheid van gegevens en indrukken is een standaardwerk gesynthetiseerd, dat uniek is. Een ieder, die met hout te maken heeft, ook de bosbouwer, zal er veel wetenswaardigs in vinden.

Deel 2 behandelt het bos en de bosbouwkundige verhoudingen in de Verenigde Staten in vogelvlucht en gezien uit industrieel oogpunt: de algemene bostoestand, de bosbeschadigingen, de herbebossing, de bosexploitatie en het houttransport. Dit gedeelte is als inleiding tot de eigenlijke materie bedoeld en daarom beknopt gehouden. De grote verliezen aan hout door onvolwaardige herbebossing, grove wijze van exploitatie en bosvernietiging door brand, insecten en schimmels staan wel in schrille tegenstelling tot de algemene wens van rationele productieverhoging. Een behatenswaardige opmerking ligt besloten in de mededeling, dat de coöperatieve samenwerking van de Amerikaanse kleine bosbezitters van zulk een groot voordeel voor de bedrijfsvoering en -resultaten is gebleken.

De nadruk valt evenwel op deel 3, dat de houtbewerking en -verwerking aan meer of minder diepgaande beschouwingen onderwerpt: de zagerij en haar techniek, de opslagplaatsen, de droogtechniek, het transport, het verduurzamen en brandwerend maken, het vervaardigen van fineer, triplex en multiplex, de lijmtechniek, de houtveredeling, de bereiding van board, houtslip, pulp en papier, het verwerken van houtafval, schors en bijproducten uit het hout. Hoewel de verschillende onderwerpen meer of minder uitvoerig zijn behandeld, kan een en ander niet volledig zijn. Wij kunnen hier niet aan alle facetten een bespreking wijden, toch willen wij graag op enkele onderdelen nader ingaan. De verschillende moderne wijzen van houtdrogen bij hoge temperaturen bieden grote technische en economische voordelen; voor het drogen van grote hoeveelheden timmerhout blijkt de conservatieve methode van drogen in de buitenlucht moeilijk te vervangen. Het vervaardigen van houtfinez met metaal- of plasticlagen dient ook in Nederland onder ogen te worden gezien. De houtveredeling biedt in het algemeen grote perspectieven, vooral met het oog op de concurrentie met metaal, beton en andere materialen. Het ten nutte maken van houtafval en schors in de vorm van lignine, kunstmest, alcohol, suikers e.d. is reeds ver gevorderd en dient ook in ons land te geschieden. Niettemin wordt er in de Verenigde Staten jaarlijks nog een grote hoeveelheid houtafval doelloos verbrand of weggegooid. In vele houtindustrieën is het percentage afval groot; er zijn wegen gevonden om hierin verbetering te brengen. Het onderzoek van de verschillende industrieën is gecoördineerd op een wijze welke als voorbeeld kan dienen. De schrijver wil nog een stap verder gaan en voor de research een vorm van internationale samenwerking trachten te vinden. De in Amerika opgedane ervaringen in de houtindustrieën kunnen niet zonder meer in West-Europa worden toegepast, daar de werkwijzen in de Verenigde Staten worden beheerst door de omstandigheid, dat arbeidskrachten duur zijn in vergelijking met grondstoffen, terwijl hier juist het omgekeerde geldt. Een alom sterk doorgevoerde mechanisatie van het werk kan mitsdien in onze bedrijven onverantwoord blijken.

Aan het slot van ieder hoofdstuk wordt de voornaamste literatuur vermeld, zodat de weg tot een zich specialiseren op een bepaald onderdeel zeer is vergemakkelijkt. In totaal zijn niet minder dan 1.156 publicaties opgegeven.

In deel 4 wordt een korte samenvatting gegeven, terwijl er een twintigtal conclusies worden getrokken, waarin de voornaamste punten, die voor de Nederlandse industrie van belang zijn, naar voren zijn gebracht.

Deel 5 geeft een index naar Latijnse namen, naar houtsoort, eigenschap en gebruik naar onderwerp en naar auteur, industrie en instituut. Op deze wijze is het boek als naslagwerk gemakkelijk toegankelijk.

Het boek is royaal en in een kloek formaat uitgegeven, smaakvol verzorgd en geïllustreerd met 64 foto's.

A. J. Grandjean.

Jaarverslag der Nederlandsche Heidemaatschappij over 1953.

Aan het slot van dit verslag wordt vermeld, dat het samenstellen er van tendele een ondankbare taak is, omdat men er toch nooit in slaagt een alles omvattend en overzichtelijk beeld te schetsen. Maar moeilijk wordt ook een bespreking van dit verslag: het is uitgesloten, dat men in kort bestek een overzicht kan geven van het werk bereikt. De opsomming van de verrichte werkzaamheden laten zich niet samenvatten. Misschien zou het verslag aan levendigheid winnen wanneer enkele van de voornaamste werkobjecten enigszins gedetailleerd werden besproken met opgave van de kosten, zodat men een beter inzicht krijgt in de belangrijkheid dezer werken.

Intussen blijkt voldoende, dat vooral op het gebied van ruilverkaveling en grondverbetering (voornamelijk ontwatering en watervoorziening) belangrijk werk werd verricht.

Aan een overzicht van de in de ambtsgebieden uitgevoerde werken ontleen we, dat buiten het rampgebied werden ontgonnen tot bouw- en grasland . . .	2.204 ha
herontgonnen tot bouw- en grasland	4.073 "
ontgonnen tot bos	172 "
verder verbetering tot bosgrond	732 "
gedraineerd over	5.728 "
geïntreerd over	1.960 "
aanleg verbetering van onverharde wegen	624 km
verharding van landbouwwegen	419 "
aanleg en verbetering van sport- en speelterreinen	2.258 ha
bosverpleging en onderhoud van beplantingen	1.080 "

De Heidemaatschappij had ook een groot aandeel in het werk bij de hulpverlening in de rampgebieden. Zo werd medegewerkt bij het zoeken van slachtoffers en de evacuatie, bij het schoonmaken van huizen, opruimen van cadavers, verzamelen en onderhoud van landbouwwerktuigen, dichten van stormgaten, herstellen van dijken.

Totaal omvatte het werk in de rampgebieden

Kade en dijkherstel over	292 km
Ontzanden en slibvrij maken van percelen	2.006 ha
herstel van sloten en watergangen	2.611 km
algemene opruimingswerkzaamheden	10.000 ha en 120 km

Voor de oppervlakkige bewerking van bosgrond werd de Hessische boscultivator gekocht, die voor dit werk in kaalkapperdelen en lichten haar bruikbaarheid heeft bewezen.

In het verslagjaar werd een 26-tal opdrachten ontvangen voor het vervaardigen van bosbedrijfsplannen, een oppervlakte van 9.190 ha omvattende. De animo voor de oprichting van in 1943 opgestelde bedrijfsplannen schijnt echter gering te zijn, vermoedelijk omdat men tegen de kosten ervan opziet. Men zal de bosbezitters op de noodzakelijkheid van die revisies moeten wijzen en voor dat werk propaganda moeten maken.

Het voor in het verslagjaar heeft nog niet die omvang verkregen, als men in het vorig jaar had verwacht. Het heeft wil de Heidemaatschappij hierbij, die adviserend ingenieursbureau optreden, doch vaak wil men ook de uitvoering aan haar opdragen. Voor het Ghabproject in Sirië werd een uitvoerig rapport aangeboden. Dit rapport werd samen met het ingenieursbureau Dwars, Heederek & Verwey te Amersfoort opgesteld. Met dit bureau (het zogenaamde Nedeco) heeft men nu ook een kantoor te Bagdad geopend. Het blijkt echter wel, dat men in de landen van het Midden-Oosten nog een intensievere propaganda zal moeten maken voor dergelijke cultuurtechnische werken.

Aan het eind van het verslagjaar werden voorbereidingen getroffen voor de oprichting van de Internationale Maatschappij voor Landbouwkundige ontwikkeling. Deze maatschappij is een holding company via welke de Ned. Heidemaatschappij zal deelnemen in alle eventueel nodige vennootschappen. Zo wil men thans deelnemen in de oprichting van de N.V. Sukadana. Deze maatschappij wil zich belasten met een transmigratieplan van de dichte bevolking van Java naar nog woest liggende gebieden op Sumatra. Men wil daar komen tot de ontginning van 100.000 ha bos, alang-alang terrein en moeras. Aanvankelijk wil men beginnen met een proefontginning van 3000 ha.

We achten dit werk in het buitenland zeer belangrijk. Nu Nederland zijn overzeese gebieden nagenoeg verloren heeft, ligt voor zijn academisch opgeleide krachten toch nog een uitgestrekt arbeidsveld braak in tropische en sub-tropische streken. Reeds thans werken daar vele Nederlanders op financieel, wetenschappelijk en technisch gebied, maar hun aantal zou zeker nog kunnen toenemen. Enkele rapporten, die door Nederlanders in de zogenaamde achterlijke gebieden in opdracht van de Verenigde Naties zijn uitgebracht, pleiten voor hun kundigheid en serieuze opvatting van hun taak. Het thans door de Heidemaatschappij aangevatte werk in deze richting kan van zeer veel belang zijn voor de academische jeugd.